

סֵדֶר הַלְמוּד לְיוֹם י"ז חֶשֶׁן:

סדר לְקוּטֵי מוֹהַר"ן הַיְיִפוּי:

וְעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהַצְדִּיק מְגַלֵּה הַהִתְפָּאֲרוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂמֵת־פָּאֵר עִם עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּין כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה כַּנִּל, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּה הִירָאָה וְהַאֲהָבָה. כִּי עַל-יְדֵי הַתְגַּלוֹת הַהִתְפָּאֲרוֹת נִתְגַּלֵּה הִירָאָה. וְכַמוֹ שֶׁעַל-יְדֵי הַתְגַּלוֹת הַהִתְפָּאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מִתְפָּאֲרִים עַמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵל יְרָאָה, כִּי הַהִתְפָּאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, שֶׁנִּקְרָאִים פָּאֵר (בְּרֻכּוֹת י"א), וְעַל-יְדָם נִתְגַּלֵּה יְרָאָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (בְּרֻכּוֹת ו'): 'מִנֵּין שֶׁהַתְּפִלִּין הֵם עֵז לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיֵּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ". נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי הַתְגַּלוֹת הַהִתְפָּאֲרוֹת שְׂמֵת־פָּאֲרִין יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵל יְרָאָה, – כְּמוֹ-כֵן עַל-יְדֵי הַתְגַּלוֹת הַהִתְפָּאֲרוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂמֵת־פָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶה בְּחִינַת תְּפִלִּין שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (שָׁם) (מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַנִּיחַ תְּפִלִּין וְכוּ'. וְאִיתָא שָׁם, שֶׁהַתְּפִלִּין שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּתוּב בָּהֶם הַהִתְפָּאֲרוֹת, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר עִם עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, כְּדֹאִיתָא שָׁם, שֶׁהַתְּפִלִּין דְּמֵאֲרֵי עֲלָמָא כְּתִיב בְּהוּ: וְמִי כְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל וְכוּ') – עַל-יְדֵי הַהִתְפָּאֲרוֹת הַזֹּאת מִתְגַּלֵּה הִירָאָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ לְיְרָאָה מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּה הִירָאָה אֲפִלּוּ עַל שְׂנְאֵי שַׁח.

כִּי בְּאֶמֶת מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ בּוֹדֵאי הַכֹּל יְרָאִים וְחֲרָדִים, אֵךְ אַף-עַל-פִּי כֵן בְּיוֹם הַלְדָּת הַמֶּלֶךְ, בְּיוֹם גְּנוּסְיָא דְּמִלְּכָא, שֶׁלּוֹבֵשׁ

זֶה נֶתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תַּסְמַח – לְמַעַן מִזֶּה רָצִיתִי לְעַד לְעַד מִקֻּוּהָ שֶׁדָּרַךְ לְעַד מִסְפְּרֵי רַבְּנוֹ יְהִי תִיקוּן לְכָל –
זֶה נֶתַן וְלֹא יַעֲבֹר יֵצֵא לְאוֹר עַיִן הוֹצֵאת "נִצְחָתִי וְאֵנָח" שְׁעֵי יִשִּׁיבַת תִּיקוּן הַמִּידוֹת

הַמֶּלֶךְ בְּגֵדֵי הַתְּפֹאֲרוֹת, אִזּוּ נִתְגַּלָּה הַיְרָאָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר. כִּי
אֶף-עַל-פִּי שָׁגַם קֶדֶם הַכֹּל הָיוּ יוֹדְעִים מִהַמֶּלֶךְ, עִם כָּל זֶה מִתְּפַעֵל
נֶפֶשׁ הָרוּאָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי־דוּעַ.

(פִּרְוֵשׁ, כִּי כָּל דְּבַר שְׂרוּאִים בְּעֵינַיִם, מִתְּפַעֵל נִפְשׁוֹ מִזֶּה יוֹתֵר
מֵאִם הָיָה יוֹדֵעַ אוֹתוֹ בִּיְדִיעָה לְבַד, בְּלִי רְאִיָּה גְמוּרָה
בְּעֵינַיִם, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵים. כְּגֹזֶן: כְּשִׁמְסִפְרִים לְאָדָם גְּדֻלַּת הַמֶּלֶךְ,
אֶף-עַל-פִּי שֶׁיּוֹדֵעַ הַדְּבָרִים בְּבִרְוֹר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין מִתְּפַעֵל נִפְשׁוֹ
כָּל כָּךְ לְהִתְיַרָא כָּל כָּךְ מִהַמֶּלֶךְ כְּמוֹ בְּעֵת שְׂרוּאָה בְּעֵינָיו מִמָּשׁ אֶת
גְּדֻלַּת הַמֶּלֶךְ, כְּשֶׁהוּא לָבוֹשׁ בְּבִגְדֵי הַתְּפֹאֲרוֹתוֹ וּמִנְהִיג חִילוֹתָיו
וְכוּ', שָׂאזּוּ נוֹפֵל עָלָיו יְרָאָה יוֹתֵר, כִּי הַנֶּפֶשׁ מִתְּפַעֵל יוֹתֵר עַל-יְדֵי
הָרְאִיָּה).

וְעַל כֵּן עַל-יְדֵי שֶׁהֵצִדִּיק מְגִלָּה הַתְּפֹאֲרוֹת שְׂמֵת־פֶּאֶר
בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁזָה בְּחִינַת יוֹם הַלְּדוּת הַמֶּלֶךְ, יוֹם
גְּנוּסִיָּא דְּמַלְכָּא, דְּהֵינּוּ שְׁנוּלֵד בְּחִינַת הַמְּלָכוּת. כִּי עֶקֶר בְּחִינַת
הַמְּלָכוּת הוּא רַק עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְקַבְּלִין מְלָכוּתוֹ, כִּי אֵין מֶלֶךְ
בְּלֹא עָם. וְאִזּוּ, בְּיוֹם הַלְּדוּת הַמְּלָכוּת, יוֹם גְּנוּסִיָּא דְּמַלְכָּא, דְּהֵינּוּ
שְׁנֵתְגַלָּה הַתְּפֹאֲרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אִזּוּ מִתְּפַעֵל נֶפֶשׁ הָרוּאָה,
וְנִתְגַלָּה וְנוֹפֵל יְרָאָתוֹ עַל כָּל־פֶּלֶם, וְאֶפְלוֹ עַל שְׁנֵאֲנֵי שַׁח. וְזֶה בְּחִינַת
(תְּהִלִּים ס"ח): "עַל יִשְׂרָאֵל גִּבּוֹרָתוֹ" – כְּשֶׁנִּגְלָה גִבּוֹרָתוֹ וְתִפְאֲרָתוֹ עַל
יִשְׂרָאֵל, אִזּוּ: "וְעִזּוֹ בְּשַׁחֲקִים". 'עִזּוֹ' זֶה בְּחִינַת יְרָאָה כַּנִּזְכָּר לְעִיל:
מִנֵּין שֶׁהַתְּפִלִּין הֵם עִזּוֹ וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁנֵתְגַלָּה יְרָאָתוֹ אֶפְלוֹ עַל
שְׁנֵאֲנֵי שַׁח, כִּי מִתְּפַעֵל נֶפֶשׁ הָרוּאָה כַּנִּזְכָּר.

וְעַל-יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַתְּפֹאֲרוֹת, שְׁזָה בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת הַיְרָאָה,
עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַלָּה הָרָצוֹן, שְׁזָה בְּחִינַת אֲהָבָה. כִּי כֵן
דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ בְּיוֹם גְּנוּסִיָּא דְּמַלְכָּא, שְׁלֹבֵשׁ בְּגֵדֵי הַתְּפֹאֲרוֹת, שָׂאזּוּ

נופל יראה גדולה על כלם והכל חרדים וזוחלים מפניו, שאחר-כך מגלה המלך רצונו לכל אחד ואחד, ומחלק ונותן מתנות לכל אחד ואחד לפי כבודו, כפי רצון המלך ואהבתו שיש לו לכל אחד ואחד, שזהו בחינת אהבה. וכמו שעל-ידי התגלות ההתפארות שמגלין הצדיקים, שמתפאר השם יתברך עם ישראל, על-ידי-זה הם מגלין הרצונות של השם יתברך שיש בכל דבר ודבר פנ"ל, בן ביום גנוסיא דמלכא, שאז הוא התגלות ההתפארות, אזי הוא התגלות רצונו יתברך, כי אחר-כך הוא מגלה רצונו לכל אחד ואחד, ונותן להם מתנות ומרומם קרנם, לכל אחד ואחד כפי רצונו פנ"ל. וזה בחינת התגלות האהבה, כי מתחלה, בעת התגלות ההתפארות, נפל פחדו ויראתו על כלם; ואחר-כך, בשרואים רצון המלך וקרבתו לכל אחד ואחד, על-ידי-זה מתקרבים אליו ואוהבים אותו.

(פרוש:) כמו שעל-ידי ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם ישראל, על-ידי-זה היו כל הרצונות של הבריאה פנ"ל, כמו-כן על-ידי היראה שנעשה מהתגלות ההתפארות הזאת פנ"ל, על-ידי-זה נתגלה אחר-כך הרצון, שמתרצה המלך אחר-כך לכל אחד ואחד ומקרבם ברצונו וכו' פנ"ל, שזה בחינת אהבה פנ"ל. נמצא שיראה ואהבה נמשכין על-ידי הצדיק, שמגלה ההתפארות, שעל-ידי-זה מוצא כל הרצונות שהיה להשם יתברך בכל הבריאה וכו' פנ"ל, שעל-ידי-זה נעשה יראה ואהבה פנ"ל).

וזה בחינת (תהלים פ"ט): "כי תפארת עזמו אפתה, וברצונך תרום קרננו". "תפארת עזמו" – זה בחינת היראה, שנתגלה על-ידי התגלות ההתפארות פנ"ל, כי עז הוא בחינת יראה פנ"ל;

וְאֵי "בְּרִצּוֹנָה תָרוּם קָרְנֵנוּ", כִּי מִגְּלַה רִצּוֹנוֹ, וּמְרוֹמִם קָרְנָם שֶׁל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד כַּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַתְּגִלוֹת הָאֲהָבָה כַּנ"ל - נִמְצָא
שֶׁהַצְּדִיק מִגְּלַה הִירָאָה וְהָאֲהָבָה:

ב וְכִשְׁנַחֲשָׁךְ אֶצֶל אֶחָד הִירָאָה וְהָאֲהָבָה, בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיהוּ
נ): "אֶלְבִּישׁ שָׁמַיִם קְדָרוֹת וְשִׁק אֲשִׁים
כְּסוּתָם". "שָׁמַיִם" - זֶה בְּבַחֲיִנַת אֵשׁ וּמַיִם, הֵינּוּ יִרְאָה וְהָאֲהָבָה,
נִתְלַבְּשִׁים בְּקְדָרוֹת וְנִשְׁכָּשְׁכִים וְנִתְכַפִּים בְּשִׁק, דִּהְיֵנוּ שְׁנַחֲשָׁךְ אֶצֶל
הִירָאָה וְהָאֲהָבָה - זֶה מַחְמַת שְׁנַחֲשָׁךְ אֶצֶל אֹר הַצְּדִיק, שְׁמִמְנוּ
מִקְבְּלִין יִרְאָה וְהָאֲהָבָה כַּנ"ל.

כ לְפַעֲמַיִם יֵשׁ שְׁנַחֲשָׁךְ אֶצֶל אֶחָד אֹר הַצְּדִיק, וְאֵינוּ זֹכָה לְהִבִּין
וְלִרְאוֹת אֹרוֹ הַגָּדוֹל; וְאִם שֶׁהוּא אֶצֶל הַצְּדִיק, אֵינוּ יָכוֹל
לְטַעַם וְלְהִבִּין וְלִרְאוֹת אֹרוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל הַצְּדִיק, שְׁעַל-יְדוֹ יוֹכֵל לְבוֹא
לְתַכְלִית הַטּוֹב. וְכִמוֹ שֶׁמְצִינוּ גַבִּי עֶפְרוֹן, שֶׁמְקוֹם מְעַרַת
הַמְּכַפְּלָה, שֶׁהוּא שַׁעַר גִּזְעָדוֹן, שֶׁדָּרָךְ שָׁם עוֹלִין כָּל הַנְּשָׁמוֹת,
וְאֹרוֹ גָּדוֹל מְאֹד, אִם-עַל-פִּי-כֵן אֶצֶל הָיָה מְקוֹם חֲשָׁךְ וְאִפְּלָה, וְעַל
כֵּן מְכָרוּ בְּשִׁמְחָה רַבָּה לְאַבְרָהָם, כַּמּוֹבָא (זִהְרֵי שְׁרָה קכ"ח). וְכִמוֹ כֵּן
כְּשֶׁנִּחְשָׁךְ אֹר הַצְּדִיק, שֶׁהוּא מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, מְכָל שְׁכֵן
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאִם-עַל-פִּי-כֵן אֶצֶל אֵינוּ מֵאִיר כָּלָל, אֲדָרְבָּא הוּא
חֲשָׁךְ אֶצֶל - וְזֶה מַחְמַת עֲכִירַת הַמַּעֲשִׂים וְכִסְלוֹת הַשֶּׁכֶל,
שְׁעַל-יְדֵי מַעֲשִׂים רָעִים נִתְחַשָּׁךְ שְׁכָלוֹ בְּכִסְלוֹת, דִּהְיֵנוּ דַּעוֹת
נְפֻסוֹת וְחֻכְמוֹת נְכַרְיוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה ד): "חֻכְמַיִם הִמָּה
לְהִרְעוֹ, וְלִהְיֵטִיב לֹא יִדְעוּ", כִּי עַל-יְדֵי מַעֲשִׂיהֶם הָרָעִים אֵינָם
יָכוֹלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלָל בְּשֶׁכֶלָם לְהִיטִיב, כִּי אִם לְהִרְעוֹ, וְעַל-יְדֵי
כִּסְלוֹת הַשֶּׁכֶל, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינוּ יָכוֹל לִרְאוֹת וְלְהִבִּין אֹר הַצְּדִיק:

סדר קצור לקושי מו'הר"ן הי"פני:

ד באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים. אך אף על פי כן ביום ה'לדת המלך ביום גנוסיא דמלכא שלוש המלך בגדי התפארות אזי נתגלה ה'ראה יותר ויותר, כי מתפעל הנפש יותר על ידי ה'ראיה מעל ידי הידיעה. ועל ידי התגלות ההתפארות שזה בחינת התגלות ה'ראה על ידי זה נתגלה הרצון שזה בחינת אהבה. כי כן דרך המלך ביום גנוסיא דמלכא שלוש בגדי התפארות שאז נופל יראה גדולה על הכל והכל חרדים וזוחלים מפניו. ואחר כך מגלה המלך רצונו לכל אחד ואחד ומחלק ונותן מתנות לכל אחד ואחד לפי כבודו כפי רצון המלך ואהבתו שיש לו לכל אחד ואחד שזהו בחינת אהבה. כי מתחלה בעת התגלות ההתפארות נפל פחדו ויראתו על כלם ואחר כך כשרואים רצון המלך וקרבתו לכל אחד ואחד על ידי זה מתקרבים אליו ואוהבים אותו. ועל כן על ידי שהצדיק מגלה ההתפארות שמתפאר השם יתברך עם ישראל שזה בחינת יום ה'לדת המלך יום גנוסיא דמלכא דהינו שנו'לדת בחינת המלכות, כי עקר בחינת המלכות הוא רק על ידי ישראל שמקבלין מלכותו כי אין מלך בלא עם. ואז ביום גנוסיא דמלכא דהינו שנתגלה ההתפארות של ישראל אז מתפעל נפש ה'ראה ונתגלה ונופל יראתו על כלם ואפלו על שנאני שחק. ועל ידי שמגלין הצדיקים ההתפארות הזאת על ידי זה הם מגלין הרצונות של השם יתברך שיש בכל דבר ודבר כנ"ל. כן ביום גנוסיא דמלכא שאז הוא התגלות ההתפארות אזי הוא התגלות רצונו יתברך, כי אחר כך הוא מגלה רצונו לכל אחד ואחד ונותן להם מתנות ומרומם קרנם לכל אחד ואחד כפי רצונו כנ"ל. וזה בחינת

הַתְּגִלוֹת הָאֵהָבָה כַּנִּל. נִמְצָא שִׁירָאָה וְאֵהָבָה נִמְשָׁכִין עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁמִּגְלָה הַהִתְפַּאֲרוֹת כַּנִּל:

הַ כְּשֶׁנֶּחֱשָׁךְ אֶצֶל אֶחָד הַיְרָאָה וְהָאֵהָבָה זֶהוּ מִחֲמַת שְׁנֵת־חֹשֶׁךְ אֶצְלוֹ אִזּוֹר הַצַּדִּיק שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִין יְרָאָה וְאֵהָבָה כַּנִּל. וְאִם שֶׁבִּאֲמַת הַצַּדִּיק מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת מְכַל־שָׁכֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה אִם־עַל־פִּי־כֵן אֶצְלוֹ אִינוֹ מֵאִיר כָּלֵל מִגְּדֹל הַחֹשֶׁךְ שְׁלוֹ. וְאִם שֶׁהוּא אֶצֶל הַצַּדִּיק וְיוֹשֵׁב אֶצְלוֹ אִינוֹ יָכוֹל לְטַעַם וּלְהִבִּין וּלְרְאוֹת אִזּוֹר הַגְּדוֹל שֶׁעַל יְדוֹ יוֹכֵל לָבוֹא לְתַכְלִית הַטּוֹב וְהַנְּצַחִי:

סֵדֶר הַיַּיִץ מִוְהַר"ן הַיּוֹמִי:

צֵא (יֵא) כְּסִלּוֹ תַק"ע פֶּה בְּרִסְלָב חֵלוֹם הָיִיתִי יוֹשֵׁב בְּבֵיתִי (הֵינּוּ בְּבֵית הַקְּטָן שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בּוֹ) וְלֹא הָיָה שׁוֹם אָדָם נִכְנָם אֶצְלִי, וְהָיָה תְּמוּהָ בְּעֵינַי. וַיִּצְאָתִי לְחֻדְרֵי הַשָּׁנִי, וְגַם שָׁם לֹא הָיָה שׁוֹם אָדָם. וַיִּצְאָתִי לְבֵית הַגְּדוֹל וּלְבֵית־הַמְּדֻרָשׁ וְלֹא הָיָה שָׁם גַּם־כֵּן שׁוֹם אָדָם. וַיִּשְׁבְּתִי בְּדַעְתִּי לְצֵאת אֶל הַחוּץ.

וַיִּצְאָתִי לַחוּץ וַרְאִיתִי שְׁעוֹמְדִים בְּנֵי־אָדָם עֲגוּלִים עֲגוּלִים וּמִתְלַחֲשִׁים זֶה עִם זֶה, וְזֶה מִתְלוֹצֵץ מִמֶּנִּי וְזֶה מְשַׁחֵק בִּי וְזֶה מֵעִז פָּנִים נִגְדִי וְכִיּוֹצֵא. וְאֶפְלוֹ הָאֲנָשִׁים שְׁלִי הָיוּ גַם־כֵּן כְּנִגְדִי, קִצַּת הָעִזוֹ נִגְדִי וְקִצַּת הַתְּלַחֲשׁוֹ בְּסוּד מִמֶּנִּי וְכִיּוֹצֵא כַּנִּל.

וְקָרָאתִי לְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי וְשָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ מַה זֹאת. וְהִשִּׁיב אֵיךְ עֲשִׂיתָם כֹּזֵאת הִיתְכֵּן שֶׁתַּעֲשׂוּ דָבָר כֹּזֵה. וְאָנִי לֹא יָדַעְתִּי כָּלֵל עַל מָה הֵם מִתְלוֹצְצִים עָלַי, וּבְקִשְׁתִּי אֶת הָאִישׁ הַנִּל שִׁילֵךְ וַיִּקְבֵּץ אִיזָה אֲנָשִׁים מֵאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ וְהִלֵּךְ מֵאֵתִי וְלֹא רָאִיתִיו עוֹד.

וַיִּשְׁבְּתִי בְּעֲצָמֵי מַה לַּעֲשׂוֹת וַיִּשְׁבְּתִי עֲצָמֵי לְהַפְלִיג עֲצָמֵי לְאִיזָה מְדִינָה אַחֲרָת, וּבָאתִי לְשָׁם וְהָיָה שָׁם גַּם־כֵּן כֵּן שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם

גַּם־כֵּן בְּנֵי־אָדָם וּדְבָרוֹ מִזֶּה כִּי גַם שָׁם יוֹדְעִים הֵנִי"ל. וַיִּשְׁבְּתִי עַצְמִי לִישָׁב בְּאַיִזָּה יַעַר וְנִקְבְּצוּ אֵלַי חַמְשָׁה אַנְשִׁים מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ וְהִלְכְּתִי עִמָּהֶם לַיעַר וַיִּשְׁבְּנוּ שָׁם וּכְשֶׁהֱיִינוּ צְרִיכִים לְאַיִזָּה דְבַר מֵאֲכָל וְכִיּוֹצֵא, הָיִינוּ שׁוֹלְחִים אֶחָד מֵהָאֲנָשִׁים הֵנִי"ל וְקָנָה לָנוּ מֵה שֶׁהָיִינוּ צְרִיכִים, וְהָיִיתִי שׁוֹאֵל אוֹתוֹ אִם נִשְׁקַט הָרַעַשׁ וְהֵשִׁיב לָאוּ כִּי עַד־יֵן הָרַעַשׁ חָזַק מְאֹד.

בְּתוֹךְ שֶׁהָיִינוּ יוֹשְׁבִים שָׁם בָּא זָקֵן אֶחָד וְקָרָא אוֹתִי, וְאָמַר שְׂיֵשׁ לוֹ אִיזָה דְבָר לְדַבֵּר עִמִּי. וְהִלְכְּתִי עִמּוֹ וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמִּי. עָנָה וְאָמַר הֲאֵתָה תַעֲשֶׂה כִּזֹּאת וְאִיךָ אֵין אֵתָה מְתַבְּיֵשׁ בְּפָנַי אֲבוֹתֶיךָ נֶגְדַ זְקֵנְךָ רַבִּי נַחֲמָן וְנֶגְדַ זְקֵנְךָ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, וְאִיךָ אֵין אֵתָה מְתַבְּיֵשׁ מִתּוֹרַת מֹשֶׁה וּמִהָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְכוּ' מָה אֵתָה סְבוֹר שֶׁתֵּשֵׁב כָּאֵן, הֲאִם אֵתָה יָכוֹל לִישָׁב כָּאֵן תְּמִיד הֲלֹא הַמַּעוֹת שְׁלָךְ יִכְלָה וְאֵתָה אִישׁ חֲלָשׁ וּמָה תַעֲשֶׂה. וְכִי אֵתָה סוֹבֵר שֶׁתַּפְּלִיג לְאַיִזָּה מְדִינָה, מִמָּה נִפְשָׁךְ אִם לֹא יִדְעוּ שָׁם מִי אֵתָה, לֹא תוּכַל לְהִיזוֹת שָׁם כִּי לֹא יִתְּנוּ לְךָ מַעוֹת. וְאִם יִדְעוּ מִי אֵתָה גַם־כֵּן לֹא תוּכַל לְהִיזוֹת שָׁם כִּי גַם שָׁם יִדְעוּ מִזֶּה.

הַשְּׁבָתִי לוֹ מֵאַחַר שֶׁהוּא בֵּן שְׁאַנִּי מִגֵּר שׁ כְּזֶה, יִהְיֶה לִי עוֹלָם הַבָּא. הֵשִׁיב לִי עוֹלָם הַבָּא אֵתָה סְבוֹר שֶׁיִּהְיֶה לְךָ, אֲפִלוּ בְּגִיהָנָם לֹא יִהְיֶה לְךָ מְקוֹם לְהַטְמִין שָׁם, כִּי עֲשִׂיתָ חֲטָא כְּזֶה. הַשְּׁבָתִי לוֹ: לְךָ־לְךָ, הָיִיתִי סוֹבֵר שֶׁתִּנְחַמוּ אוֹתִי וּתְדַבְּרוּ עַל לְבִי, עַכְשָׁו אַתֶּם עוֹשִׂים לִי יִסּוּרִים לָכוֹ לָכֶם, וְהִלַּךְ מֵאֵתִי הַזָּקֵן הֵנִי"ל.

וּבְהִיזוֹתִי יוֹשֵׁב שָׁם יִשְׁבְּתִי עַצְמִי מֵאַחַר שֶׁאַנִּי יוֹשֵׁב כָּאֵן זְמַן רַב כְּזֶה יְכוּלִים לְשַׁכַּח לְגַמְרֵי אֵת הַלְמוּד וְצוֹיִתִי לְאִישׁ הֵנִי"ל שֶׁשְׁלַחְנוּ לָעִיר בְּשָׁבִיל צְרִיכֵינוּ שֶׁיִּבְקֹשׁ שָׁם אִיזָה סֵפֶר וַיָּבִיֵא לָנוּ, וְהִלַּךְ אֶל הָעִיר וְלֹא הֵבִיֵא סֵפֶר. וְהֵשִׁיב שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהֵבִיֵא, כִּי בּוֹדְאִי אֶסּוֹר

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תּספד ׀ צמח מזהרנית זצ"ל ׀ צדק צני מקוה שדך צחד מספרי רבנו יהיה תיקון רכ"ל ׀
׀ חק נתן ולא יעבור ׀ יצא לאור ע"י הוצאת ׀ נצחתי ונצח ׀ שע"י ישיבת תיקון המידות ׀

לְגִלוֹת בְּשִׁבִיל מִי צְרִיכִין הַסֵּפֶר, וּבְהִצָּנֵעַ אֵי אֶפְשָׁר לְמַצֵּא סֵפֶר.
וְהָיָה לִי יְסוּרִים גְּדוֹלִים עַל שְׂאֵנִי נָע וְנָד וְגַם אֵין לִי שׁוּם סֵפֶר, כִּי
יְכוּלִין לְשַׁכַּח אֶת הַלְמוּד לְגַמְרִי.

אַחֲר־כֵּן חָזַר וּבָא הַזֶּקֶן הַנַּ"ל וְנָשָׂא סֵפֶר תַּחַת זְרוּעוֹתָיו, וְשָׂאֵלְתִי
אוֹתוֹ מָה אַתֶּם נוֹשְׂאִים וְהִשִּׁיב סֵפֶר. אָמַרְתִּי לוֹ תָנוּ לִי הַסֵּפֶר וְנָתַן
לִי, וְלִקְחֹתִי אוֹתוֹ וְלֹא יָדַעְתִּי כָּלֵל אֵיךְ לְהַנִּיחַ אֶת הַסֵּפֶר וּפְתַחְתִּי
אֶת הַסֵּפֶר וְלֹא יָדַעְתִּי בּוֹ כָּלֵל, וְהָיָה דוּמָה בְּפָנַי כְּלָשׁוֹן אַחֵר
וּכְכֹתֵב אַחֵר, כִּי לֹא יָדַעְתִּי בּוֹ כָּלֵל כָּלֵל לֹא, וְהָיוּ לִי יְסוּרִים גְּדוֹלִים
מְזֵה. וְהָיִיתִי מִתְיָרָא גַם מֵהָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ הַנַּ"ל שֶׁהָיוּ עִמִּי
שֶׁכְּשִׁיתוּדַע לָהֶם זֹאת אוֹלֵי גַם הֵם יִפְרְדּוּ מִמֶּנִּי.

וְשׁוּב קָרָא אוֹתִי הַזֶּקֶן הַנַּ"ל לְדַבֵּר עִמִּי וְהִלְכֹתִי עִמּוֹ וְהִתְחִיל שׁוּב
לְדַבֵּר כַּנַּ"ל, אֵיךְ עָשִׂיתָ כְּזֹאת אֵיךְ אֵין לָךְ בּוֹשָׁה. הָאֵל אֶפְלוּ
בְּגִיהָנָם לֹא יִהְיֶה לָךְ מְקוֹם לְהַטָּמֵן שָׁם כַּנַּ"ל. אָמַרְתִּי לוֹ אִם הָיָה
אוֹמֵר לִי כְּזֹאת אָדָם מִבְּנֵי עוֹלָם הָעֲלִיזוֹן הָיִיתִי מֵאֲמִין לוֹ. הַשִּׁיב
אֲנִי מִשָּׁם, וְהִרְאָה לִי דָבָר שֶׁהוּא מִשָּׁם.

וּבָא עַל דַּעְתִּי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה הַיְדוּעָה,
וְאִז הָיָה סְבוּר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה גַם כֵּן שֶׁאֵין לוֹ עוֹלָם
הַבָּא, וְאָמַר אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּלִי עוֹלָם הַבָּא.
וְהִשְׁלַכְתִּי אֶת רֵאשִׁי לְאַחֲוֵרִי בְּמִרְרוֹת גְּדוֹל מְאֹד. וּכְאֲשֶׁר
הִשְׁלַכְתִּי אֶת רֵאשִׁי כֵּן, בָּאוּ אֵלַי וְנִתְקַבְּצוּ אֵלַי כָּל הַנְּזַכָּרִים
לְמַעַלָּה שֶׁאָמַר לִי הַזֶּקֶן לְהִתְבַּיֵּשׁ מֵהֶם, הֵינּוּ זְקֵנֵי וְהָאֲבוֹת וְכוּ' וְכוּ'
וְאָמְרוּ לִי הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה ד): ׀ וּפְרִי הָאָרֶץ לְגֵאוֹן וּלְתַפְאֶרֶת׀. וְאָמְרוּ
לִי: אֲדַרְבָּא, נְהִיָּה מִתְפָּאֲרִין בְּכֶם.

וְהִבִּיאוּ לִי כָּל הָאֲנָשִׁים שְׁלִי וּבְנֵי (כִּי גַם בְּנֵי נִפְרְדּוּ מִמֶּנִּי בַּתְּחִלָּה בְּעַת
הַנַּ"ל) וְדָבְרוּ עַל לְבָבִי דְבָרִים כְּאֵלּוּ הַחֶפֶךְ מִהַנַּ"ל.

מִה שֶׁהִשְׁלַכְתִּי אֶת רֵאשֵׁי אִם הָיָה אָדָם שֶׁעָבַר שְׂמוֹנָה מֵאוֹת
 פְּעָמִים עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה אִם הָיָה מִשְׁלִיךְ אֶת רֵאשֵׁי בְּמִרְיֹת
 כְּזֶה בּוֹדָאי הָיוּ מוֹחֲלִין לוֹ וְשָׂאָר הַטּוֹב אֵינִי רוֹצֶה לְסַפֵּר לָכֶם כִּי
 בּוֹדָאי הָיָה טוֹב:

סדר האלף-בית הימני:

כַּעַס א. מי ששומר את עצמו מבעם, שונאיו אינם שולטים
 עליו. ב. גם ישכן בביתו, לא ידורו אחרים במקומו. ג. על-ידי
 הבעם נתבזה. ד. לא תרתח ולא תחטא. ה. כל הנועם – חכמתו
 ונבואתו מסתלקת, ואפלו פוסקין לו גדלה מן השמים, מורידין
 אותו מגדלתו. ו. הקדוש-ברוך-הוא אוהב למי שאינו כועס ולמי
 שאינו מעמיד על מדותיו. ז. הרתחן – חיו אינם חיים. ח. גם כל
 מיני גיהנם שולטות בו. ט. ותחתונות שולטת בו. י. שכונה אינה
 חשובה בנגדו. יא. ומשכח תלמודו. יב. ומוסיף טפשות. יג. ובידוע
 שעוונותיו מרבים מזכותיו. יד. בעם אחר אכילה מזיק מאד. טו.
 בעם של אשה מחריב את הבית. טז. על-ידי בעם בשרו נכחש.
 יז. סגלה לבעם שיאכל פת שחרית. יח. אדם שאין מתלונן על
 הבריות, יהא יקר בעיני הבריות. יט. על-ידי שקר בא בעם. כ. מי
 שהוא בעסן, יזר נדר וישלם תכף, על-ידי זה יבטל ממנו הבעם.
 כא. מי שמסתכל בפני שקרן, בא לידי בעם. כב. על-ידי קנאה בא
 לבעם. כג. על-ידי בעם מגרה על עצמו דינים. כד. על-ידי בעם
 מוליד בנים שומים. כה. על-ידי בעם נתקצרו ימיו. כו. סגלה לבעם
 – שתשפיל גאים. כז. בשלא יהיה לך בעם, על-ידי זה תוכל
 בהסתכלותך להכניע בעלי-גאווה. כח. מי שהוא בעסן, בידוע
 שהוא אוהב כבוד, ואפלו כל המצוות שעושה, אינו עושה אלא

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תספו - צמר מזהרני"ת זצ"ל "צדק צני מקוה שדך צהר מספרי רבנו יהיה תיקון רב" -
- "חק נתן ולא יעבור" יצא לאור ע"י הוצאת "נצחתי ואנצח" שע"י ישיבת תיקון המידות -

בְּשָׁבִיל כְּבוֹד. כט. הַכּוֹעֵם עַל עֲנֵי מִכְבָּד, כְּאֵלוֹ הַקְּנִיט אֶת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ. ל. גַּם נִתְאַלֵּם. לא. וְנִעְשָׂה מְצָרֵעַ. לב. מִי שֶׁמְשַׁבֵּר אֶת
מִדַּת הַכֶּעַם, יִזְכֶּה לְשֵׁם טוֹב. לג. לְפַעֲמִים בָּא כֶּעַם עַל-יַדֵּי מִשָּׂא
כְּבִידָה. לד. עַל-יַדֵּי כֶּעַם בָּא עֲצָבוֹת. לה. כֶּעַם בָּא עַל-יַדֵּי
הַתְּבוּדוֹת שְׂאִינֹו כָּרְאוּי. לו. עַל-יַדֵּי הַקְּפָדָה אֵין שָׁלוֹם. לז. עַל-יַדֵּי
אֲכִילָה נִסְתַּלֵּק הַכֶּעַם. לח. תִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ מִכֶּעַם, בְּיוֹם שֶׁנִּעְשָׂה
לְךָ יְשׁוּעָה. לט. עַל-יַדֵּי צְדָקָה נִתְּבַטַּל הַכֶּעַם. מ. עַל-יַדֵּי הַכֶּעַם
אִשָּׁה מְקַשָּׁה לִילָד.

סֵדֶר שִׁיחוֹת הַר"ן הַיְיָמִי:

ו הַיֵּצֵר הָרַע דּוֹמָה כְּמוֹ מִי שֶׁהוֹלֵךְ וְרַץ בֵּין בְּנֵי-אָדָם, וְיָדוּ סְגוּרָה
וְאֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה בְּתוֹכָהּ וְהוּא מְרַמֶּה בְּנֵי אָדָם וְשׂוֹאֵל לְכָל אֶחָד,
מָה אֲנִי אוֹחִזוּ? וְלְכָל אֶחָד נִדְמָה כְּאֵלוֹ הוּא אוֹחִזוּ מַה שֶׁהוּא מִתְאַוֶּה
וְעַל-כֵּן הַכֹּל רָצִים אַחֲרָיו כִּי כָּל אֶחָד סוֹבֵר שֵׁישׁ בְּיָדוֹ מַה שֶׁהוּא
חָפִץ וְאַחֲר־כֵּן הוּא פּוֹתֵחַ אֶת יָדוֹ וְאֵין בָּהּ כְּלוּם כְּמוֹ כֵּן מִמֶּשׁ
הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁהוּא מְרַמֶּה כָּל הָעוֹלָם וְהַכֹּל רָצִים אַחֲרָיו וּמְרַמֶּה
לְכָל אֶחָד וְאֶחָד עַד שֶׁנִּדְמָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּאֵלוֹ יֵשׁ בְּיָדוֹ מַה
שֶׁהוּא חָפִץ כָּל אֶחָד כְּפִי שְׁטוּתוֹ וְתַאֲוָתוֹ וְאַחֲר־כֵּן בַּסּוּף הוּא
פּוֹתֵחַ אֶת יָדוֹ וְאֵין בָּהּ כְּלוּם כִּי אֵין מִי שִׁימְלֵא תַאֲוָתוֹ אֲצִלוֹ:

גַּם נִדְמוּ כָּל הַתַּאֲוֹת שֶׁל הָעוֹלָם כְּמוֹ עַמּוּדֵי אֹר הַנְּכַנְסִין בַּבַּיִת
מִן אֹר הַחֲמָה כַּנִּרְאָה בְּחוּשׁ שֶׁהֵם נִדְמִין לְעַמּוּדִים מִחֲמַת
הַזְּרִיחָה שֶׁל הַחֲמָה וּכְאֵלוֹ רוֹצִים לְתַפֵּס אוֹתָן הָעַמּוּדֵי אֹר
שֶׁתּוֹפְסִים וְחוֹטְפִים וְאֵין בְּתוֹךְ הַיָּד כְּלוּם כֵּן הֵם כָּל הַתַּאֲוֹת שֶׁל
עוֹלָם הַזֶּה:

ז טוֹב מְאֹד מִי שֶׁיִּכּוֹל לְשַׁפֵּךְ שִׁיחוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמִים
וְתַחֲנוּנִים כִּבֵּן הַמִּתְחַטֵּא לְפָנֵי אָבִיו כִּי הֵלֵא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּבָר

קִרְאָנוּ בְּנִים כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹקֵיכֶם" (דְּבָרִים י"ד-א)
 עַל־כֵּן טוֹב מְאֹד לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ וְצָעְרוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כְּבֵן שְׁקוֹבֵל
 לְפָנֵי אָבִיו בְּתַנּוּעוֹת שֶׁל חֵן וְרַחֲמִים (שְׁקוֹרִין פִּיעֵשֶׁטְשִׁין) וְאַף אִם
 נִדְמָה לְהָאָדָם שֶׁלְפִי מַעֲשָׂיו אֵינּוּ כְּבֵן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עִם כָּל זֶה הֲלֹא
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ קִרְאָנוּ בְּנִים כֵּנִי"ל (כִּי בֵין כָּךְ וּבֵין כָּךְ קְרוּיִים לָךְ בְּנִים) וְאִם
 עֲתָה הוּא מְגִיר שׁ אוֹתִי חֵם וְשָׁלוֹם, מְבַחֲיֵנֶת בֶּן, הַטּוֹב בְּעֵינָיו
 יַעֲשֶׂה עָלַי לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלִי לַעֲשׂוֹת עֲצָמִי כְּבֵן כֵּנִי"ל וְמָה טוֹב
 כְּשִׁיכוֹל לְעוֹרֵר לְבוֹ בְּתַחֲנוּנִים עַד שִׁיבְכָה וְיוֹרִיד דְּמָעוֹת כְּבֵן לְפָנֵי
 אָבִיו:

וְשָׁמַעְתִּי מַעֲשֶׂה מִזְקְנֵי רַבֵּי נַחֲמָן זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה, כְּשֶׁהָיָה עַל
 הַסְּפִינָה פַּעַם אֶחָד לֹא הָיָה לָהֶם לֶחֶם וְלֹא אָכְלוּ כִּמָּה יָמִים, עַד
 שֶׁהִגִּיעוּ לְאִיזָה עִיר וְלֹא הָיָה שָׁם יְהוּדִים רַק יִשְׁמַעְאֵלִים וְלָקַח
 יִשְׁמַעְאֵל אֶחָד אֶת רַבֵּי נַחֲמָן הַנְּזָכָר לְעִיל וְנָתַן לוֹ לְאָכֹל וְהוּא כִּבְר
 לֹא אָכַל כִּמָּה יָמִים וְנָטַל יָדָיו וּבִרְךְ בְּרַכַּת הַמּוֹצֵיא וְקָדַם שֶׁהִתְחִיל
 לְאָכֹל בָּא לוֹ עַל מַחְשַׁבְתּוֹ "אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵינִי" (מִשְׁלֵי כ"ג-ו)
 וּמַחְשַׁבּוֹת שֶׁלָּנוּ אֵינָם דְּבַר רִיק כְּלָל (כָּךְ אָמַר רַבֵּי נַחֲמָן זְקְנֵי הַנִּי"ל
 בְּסִפּוּרוֹ מַעֲשֶׂה זוֹ) וְלֹא יָדַעְתִּי מָה לַעֲשׂוֹת כִּי כִבְר בִּרְכָתִי בְּרַכַּת
 הַמּוֹצֵיא אַךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן הָיָה בְּדַעְתִּי לְמַנַּע מִלְּאָכֹל כְּלָל מַחֲמַת
 הַמַּחְשָׁבָה הַזֹּאת אַחֲר־כֵּן בָּא עַל מַחְשַׁבְתּוֹ, "וְאֵת הָעוֹרְבִים צוּיֵתִי
 לְכַלְכְּלֶךְ" (מְלָכִים-א י"ד-ד) וְאִזּוֹ אָכַל (וְאָמַר רַבֵּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה, בְּעֵת סִפּוּרוֹ זֹאת
 וְזֶה נִרְאָה וְהוּטָב בְּעֵינָי מְאֹד מַה שֶׁהֶעֱמִידוּ עַל הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁמִּסְתַּמָּא כְּשֶׁבָא עַל מַחְשַׁבְתּוֹ
 כָּךְ בּוֹדֵאֵי הוּא כָּךְ בְּאַמַּת) כְּמוֹ כֵּן לְעֵנִין כָּל הַמַּחְשָׁבּוֹת הַבָּאִים עַל הָאָדָם
 לְבַלְבְּלוֹ, אַחֲר־כֵּן עוֹזְרוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשׁוֹלַח לוֹ מַחְשָׁבָה אַחֲרַת
 שֶׁל הַתְּקַרְבוֹת כְּגוֹן לְעֵנִין הַנְּזָכָר לְעִיל שֶׁלְפָעַמִּים יִדְמָה לְהָאָדָם
 בְּמַחְשַׁבְתּוֹ שֶׁאֵינּוּ רְאוּי לְהִיּוֹת כְּבֵן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה

תְּסַפֵּחַ לְעַמְּךָ מִזֶּה הַיּוֹם לְעַד לְעַד מִקּוֹמָה שֶׁדָּוָד מַסְפִּיר לְבָנָיו יְהִי תִיקוֹן לְכָל יוֹם
וְיִשְׁבֹּת תִּיקוֹן הַמִּידוֹת

אֶפְעַל-פִּי-כֵן עָלְיוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ כִּנּוּל וְאַחֲרֵי-כֵן יַעֲזְרוּ הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ וְיִשְׁלַח לוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּקַרְבוֹת כִּי בְּאַמֶּת כָּל יִשְׂרָאֵל
כָּלָם קְרוּיִים בָּנִים אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ וְעַל-כֵּן רְאוּ לָנוּ לְפָרֵשׁ שִׁיחֵתָנוּ
וְצַעֲרָנוּ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כִּי בֶן הַקּוֹבֵל לְפָנָיו אָבִיו:

סֵדֶר שְׁלֵחַן עֲרוּךְ הַיּוֹמִי:

סימן קג (א) היה עומד בתפלה ויצא ממנו רוח מלמטה, ממתין עד שיכלה הריח וחוזר ומתפלל. **(ב)** בקש לצאת ממנו רוח מלמטה ונצטער הרבה ואינו יכול להעמיד עצמו, הולך אחוריו ארבע אמות ומוציא הרוח וממתין עד שיכלה הריח, ואומר: רבון העולמים, יצרתנו נקבים נקבים חלולים חלולים, גלוי וידוע לפניך חרפתנו וכלימתנו, חרפה וכלימה בחיינו רמה ותולעה במותנו, וחוזר למקומו וחוזר למקום שפסק. הגה: ועיין לעיל סימן פ"ה. י"א דכל זה מיירי כשמתפלל בביתו, אבל כשמתפלל בצבור דהוי ליה ביוש גדול, אין צריך להרחיק כלל לאחוריו וגם לא יאמר הרבון, רק ממתין עד שיכלה ממנו הריח, וכן נוהגין. (תרומת הדשן סימן ט"ז). **(ג)** המתעטש בתפלתו מלמטה, סימן רע לו; מלמעלה, סימן יפה לו. **סימן קד (א)** לא יפסיק בתפלתו. ואפילו מלך ישראל שואל בשלומו, לא ישיבנו; אבל מלך עובד גילולים, אם אפשר לו לקצר דהיינו שיאמר תחלת הברכה וסופה קודם שיגיע אליו, יקצר; או אם אפשר לו שיטה מן הדרך, יטה ולא יפסיק בדיבור, ואם אי אפשר לו, יפסיק. **(ב)** היה מתפלל בדרך ובאה בהמה או קרון כנגדו, יטה מן הדרך ולא יפסיק; אבל בענין אחר, אין לצאת ממקומו עד שיגמור תפלתו, אא"כ הוא בתחנונים שלאחר התפלה. **(ג)** ואפילו נחש כרוך על עקבו, לא יפסיק, (אבל יכול לילך למקום אחר כדי שיפול הנחש מרגלו) (הר"י ריש פרק אין עומדין); אבל

עקרב, פוסק, לפי שהוא מועד יותר להזיק, ונחש נמי, אם ראה שהוא כעוס ומוכן להזיק, פוסק. (ד) אם ראה שור בא כנגדו, פוסק, שמרחיקין משור תם (פי' תם שאינו רגיל להזיק) נ' אמות, וממועד (פי' שרגיל להזיק), מלא עיניו; ואם שוורים שבמקום ההוא מוחזקים שאינם מזיקים, אינו פוסק. (ה) בכל מקום שפוסק, אם שהה כדי לגמור את כולה, חוזר לראש; ואם לאו, חוזר לתחלת הברכה שפסק בה; ואם פסק בג' ראשונות, חוזר לראש; ואם באחרונות, חוזר לרצה. (ו) הא דאמרינן אם שהה כדי לגמור את כולה, בקורא משערינן. אם שח בתפלה, דינו לענין חזרה כדין ההפסקות האמורות בסימן זה. (ז) אינו פוסק לא לקדיש ולא לקדושה, אלא ישתוק ויכוין למה שאומר ש"צ, ויהא כעונה (היה עומד בתפלה וקראוהו לספר תורה, אינו פוסק) (ת"ה סימן קפ"ה). (ח) אחר שסיים י"ח ברכות, קודם אלקי נצור, יכול לענות קדושה וקדיש וברכו (ועיין לעיל סימן קכ"ב).

סימן קה (א) המתפלל שתי תפלות, זו אחר זו, צריך להמתין בין זו לזו כדי הילוך ד' אמות, כדי שתהא דעתו מיושבת להתפלל בלשון תחינה.

סימן קו (א) כל הפטורים מק"ש פטורים מתפלה, וכל שחייב בק"ש חייב בתפלה; חוץ מהמלוין את המת, שאין למטה צורך בהם, שאע"פ שהם חייבים בק"ש, פטורים מתפלה; (ב) ונשים ועבדים, שאע"פ שפטורים מק"ש חייבים בתפלה, מפני שהיא מ"ע שלא הזמן גרמא; וקטנים שהגיעו לחינוך, חייבים לחנכם. (ג) מי שתורתו אומנתו, כגון רשב"י וחביריו, מפסיק לק"ש, ולא לתפלה; אבל אנו, מפסיקים בין לק"ש בין לתפלה. הגה: ואם לומד לאחרים, אינו פוסק, כמו שנתבאר לעיל סימן פ"ט; ומכל מקום

פוסק וקורא פסוק ראשון של ק"ש; ואם אין השעה עוברת, ויש לו שהות עדיין להתפלל ולקרוא ק"ש, אינו פוסק כלל (ב"י בשם הר"ן).

סימן קז (א) אם הוא מסופק אם התפלל, חוזר ומתפלל, ואינו צריך לחדש שום דבר; אבל אם ברי לו שהתפלל, אינו חוזר ומתפלל בלא חידוש; ועל ידי חידוש, חוזר ומתפלל בנדבה כל הפעמים שירצה, חוץ מתפלת מוסף שאין מתפללים אותה בנדבה; ובשבת ויום טוב, אינו מתפלל תפלת נדבה כלל, ואם התחיל להתפלל על דעת שלא התפלל, ונזכר שכבר התפלל, פוסק אפילו באמצע ברכה אפילו יכול לחדש בה דבר.

סדר לקווי תפלות היומי:

שכב: וְכָל מַה שֶׁפָּגַמְתִּי עַד הַנְּהַ בְּשִׁבְעַת הַיָּמִים הָאֵלֶּה עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתַי וּפְגַמֵּי הַמְּרָבִים, שֶׁחָטָאתִי עִוִּיתִי וּפָשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ וּפָגַמְתִּי בְּפִי וּבְעֵינַי וּבְאָזְנִי וּבְחֻטְמִי מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד, בְּאִנּוּם וּבְרָצוֹן, עַל כָּל־כָּל־תְּמַחֵל וְתִסְלַח לִי מֵלֹא רַחֲמִים, חֲנוּן הַמְּרַבֶּה לְסִלַּח, וְתִתֵּן בְּרַחֲמֶיךָ כָּל הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר מֵהֶם שׁוּם רֶשֶׁם כָּלֵל, כִּי אֶתָּה יְדַעְתָּ, כִּי אֵין בָּנוּ כַּח לְתִקּוֹן הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה, כִּי הִרְבִּינוּ לְפָשַׁע וּלְפָגַם בָּהֶם כִּי מִי יוּכַל לְשַׁעַר וּלְהַעֲרִיף וּלְסַפֵּר כָּל הַחֻטָּאִים וְהַפְּגָמִים בְּאִמְרֵי פִינוּ מִיּוֹם הַיּוֹתִינוּ עַל הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְכִמָּה שְׁקָרִים יֵצְאוּ מִפִּי כַּמַּעַט בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְכִמוֹ כֵּן שְׁאָר חֻטָּאִים וּפְגַמִּים גְּדוֹלִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְּאִמְרֵי פִי, בְּדַבּוּרֵי לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וּלְצַנּוֹת וּדְבָרִים בְּטִלִּים בְּלִי שְׁעוֹר וְעֵרֶךְ וּמְסָפָר, וּבְפָרֵט רַבּוּי וְעֵצֶם הַפְּגָמִים הַמְּרָבִים וְהַגְּדוֹלִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְּעֵינַי, מִי יוּכַל לְשַׁעֵרם וּלְסַפֵּרם מִי יוּכַל לְפָרֵטם בַּפֶּה וּנְמַנֵּעַ מִמֶּנִּי אֲפִלוּ לְהַתְּוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, מִכָּל שֶׁכֵּן לַעֲשׂוֹת תְּקוּנֵים הַרְּבִיחַ כְּפִי רַבּוּי הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה לְתַקְנָם כִּי עַד־יֵין לֹא עָבַר עָלַי יוֹם אֶחָד מִיָּמַי שֶׁלֹּא

פָּגַמְתִּי בּוֹ בְּעֵינַי בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד, בְּאַנָּם וּבְרָצוֹן וְאַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ עַד
 הֵיכָן מִגִּיעַ פָּגַם הָעֵינַיִם אֲשֶׁר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה תְּלוּיָהּ בָּהֶם אֹי לִי
 וַיִּלִּי מָה אֲמַר מָה אֲדַבֵּר אִם אֲמַרְתִּי אֲסַפְּרָה כְּמוֹ אֶפְסֵם קָצָה מִפָּגַם
 הָעֵינַיִם שְׁפַגְמְתִי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יִכְלָה הַזְּמַן וְהִמָּה לֹא יִכְלוּ "אֲסַפְּרָם
 מִחֹל יִרְבוּן" וְאִם אֲתָה בְּעֶצְמְךָ לֹא תַעֲשֶׂה לְמַעַנְךָ, חֵם וְשָׁלוֹם,
 וְתִתְקַן כָּל הַפְּגָמִים הָעֲצוּמִים הָאֵלֶּה בְּרַחֲמֶיךָ, אֵין בְּיַדֵּינוּ לְתִקּוֹן
 פָּגַם אֶחָד מֵהֶם, מִכָּל שֶׁכֵּן פָּלַם "אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה, אֲדַנִּי מִי
 יַעֲמִד כִּי עִמָּךְ הַפְּלִיחָה לְמַעַן תִּזְרָא" חוּם וְחַמֵּל עָלֵינוּ, חוּם וְרַחֵם
 עָלֵינוּ, כִּי אֵין לָנוּ שִׁכְל וְדַעַת אֵיךְ לְרַצוֹת וּלְפַיֵּם אוֹתְךָ עַל כָּל
 הַפְּגָמִים הַגְּדוֹלִים וְהַנּוֹרָאִים הָאֵלֶּה, שְׁפַגְמְנוּ עַד הִנָּה בְּשִׁבְעַת
 הַיָּרֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֹהִים, הַנִּמְשָׁכִין מִן הַמַּחַ הַקְּדוּשׁ וּמַעֲצָם רַבּוּי
 הַפְּגָמִים הָאֵלֹהִים, שְׁפַגְמְנוּ בְּשִׁבְעַת הַיָּרֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֹהִים, עַל יַדֵּי
 זֶה נִפְגַּם דַּעֲתָנוּ וְנִתְעַכַּר שִׁכְלָנוּ וְנִתְבַּלְבַּל מַחֲנוּ וְדַעֲתָנוּ וּמַחֲמַת
 זֶה בָּאִים עָלַי קְשִׁיּוֹת וּבְלִבּוֹלִים וְעַקְמִימִיּוֹת שֶׁבִּלְבַב, וּמְבַלְבְּלִים
 וּמַעֲקָמִים אֶת דַּעֲתִי וְלִבִּי מְאֹד, עַד שֶׁאֵינִי יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב לְשׁוֹם
 דְּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה כָּרְאוּנִי, וְרוֹצִים לְרַחֵק אוֹתָנוּ לְגַמְרִי, חֵם וְשָׁלוֹם,
 מִעֲבוּדְתְךָ בְּאַמֶּת:

שְׁכַנְי: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה יֹדַעְתָּ אֶת מְרִירוֹת לְבָבִי אֲתָה יֹדַעְתָּ
 אֶת הָעַקְמִימִיּוֹת הַמֵּר שֶׁבִּלְבָבִי אֲתָה יֹדַעְתָּ מִי וּמִי הָעוֹמְדִים עָלֵינוּ
 בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה "ה' מָה רַבּוּ צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי" וְלֹא הֵי לָנוּ
 בְּצָרוֹת נִפְשָׁנוּ הַמְּרַבִּים, שֵׁישׁ לָנוּ עַל יַדֵּי תִּאֲוֹתֵינוּ הָרַעוֹת,
 שֶׁחֲטָאנוּ וְשִׁעֲוִינוּ וְשִׁפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ הַרְבֵּה מְאֹד עַל־יַדֵּי שֶׁהֲלַכְנוּ
 אַחֲרֵי שְׁרִירוֹת לְבָנוּ הָרַע וּפְגַמְנוּ בְּשִׁמְךָ הַגְּדוֹל, וְכִמָּה עוֹלָמוֹת
 נִחָרְבוּ עַל יַדֵּי עֲוֹנוֹתֵינוּ הַמְּרַבִּים כְּאֲשֶׁר אֲתָה לְבַד יוֹדֵעַ כִּמָּה
 פְּגָמִים גָּרְמְנוּ עַל יַדֵּי פְשָׁעֵינוּ הַמְּרַבִּים וְלֹא הֵי לָנוּ בְּכָל זֶה כִּי אִם

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תְּסַבֵּב מִזֶּה רִנְיָת וְצִיָּוִל "צֶדֶק צֹדֵק מִקֻּוּה שִׁדְחָ לְצַדִּיק מִסְפְּרֵי רַבְּנֵי יִהְיֶה תִּיקוּן לְכָל" וְ
"חֵק נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר" יֵצֵא לְאוֹר עֵי הוֹצֵאת "נִצְחָתִי וְאֵנֶכָה" שֶׁעִי יִשְׁיבַת תִּיקוּן הַמִּידוֹת

עוֹד הַשְׁתַּרְגוּ עָלוּ עַל צוֹאֲרֵינוּ, וּמִבְּלָבָלִים דַּעֲתָנוּ מְאֹד, וּמִעֲקָמִים
אֶת לִבְנוּ מְאֹד, בְּכַמָּה קְשִׁיּוֹת שֶׁל שְׁטוּת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל
צְדִיקֵי אֲמֶת, וְרוֹצִים לְרַחֵקנוּ מִנְקֻדַּת הָאֲמֶת, חֵם וְשָׁלוֹם:

שְׂכָד: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ וְאֵל תְּדַיְנֵנוּ כְּמִפְעֵלְנוּ, וְאֵל
תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ כְּחֻטָּאֵינוּ, וְרַחֵם עָלֵינוּ וּגְעֵר בְּהַרְוֹדָפִים אוֹתָנוּ, וְרַחֵם
וְגַרְשׁ מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, כָּל מִיָּנִי מִחֲשָׁבוֹת רָעוֹת
וְהַרְהוּרִים וְעֲקָמִיּוֹת שְׂבִיל, וְקְשִׁיּוֹת הַנְּבוֹכוֹת וְחֻקִּירוֹת שֶׁל
שְׁטוּת שְׂרוֹצִים לְעֵלוֹת עַל הַלֵּב לְבָלְבָל, חֵם וְשָׁלוֹם, מִעֲבוֹדָתְךָ
הָאֲמֶתִּיּוֹת וַעֲשֵׂה בְּרַחֲמֶיךָ שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עוֹד בְּלִבְנוּ שׁוֹם צַד הַרְהוּר
וּמִחֲשָׁבָה כָּלֵל מֵעֵין זֶה, מֵעַנְיֵן הַמְּבוֹכוֹת וְהַבְּלוּלִים הָאֵלֶּה "כִּי
בֵּעַר אָנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא בִּינַת אָדָם לִי, וְאֲנִי בֵּעַר וְלֹא אֲדַע, בְּהִמּוֹת
הָיִיתִי עֹמֵךְ":

שְׂכָה: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וּזְכֵנוּ לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּאֲמֶת, שֶׁנִּזְכָּה לְהֵאֱמִין בְּךָ וּבְצְדִיקֶיךָ הָאֲמֶתִּים בְּאֲמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם
וְלֹא נִטָּה לְבָבְנוּ לְשׁוֹם קְשִׁיָּא וְשׁוֹם מְבוֹכָה בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְלֹא יַעֲלוּ
וְלֹא יִכְנָסוּ בְּלִבְנוּ וּבְדַעֲתָנוּ כָּלֵל רַק נִשְׁלִיךְ שְׂכָלְנוּ הַנְּבוּךְ וְהַמְּבֻלָּל,
וְנִסְמָךְ רַק עַל אֲמוּנָה לְבַד, כִּי בְּשָׂר וְדָם אֲנַחְנוּ, גּוֹשׁ עֶפֶר, קְרוֹצֵי
מִחֻמָּר, מִיְחָמִים בְּחֻטָּא מְלַכְלָכִים בְּעוֹזֵן, וְאִיךָ אֶפְשָׁר לִילוּד אִשָּׁה
טָפָה סְרוּחָה לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין דְּבָר מֵאוֹרְחוֹתֶיךָ וְהַנְּהַגוֹתֶיךָ:

שְׂכוּ: וְנִזְכָּה שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ עִם שְׂכָלְנוּ כִּי אִם לְעֲבוֹדָתְךָ וּלְתוֹרָתְךָ
וּלְיִרְאַתְךָ בְּאֲמֶת, וְלֹא נִתְחִיל לְחַקֵּר בְּדַעֲתָנוּ שׁוֹם חֻקִּירָה בְּעוֹלָם
כָּלֵל, וְנִדַּע וְנֵאֱמִין בְּאֲמֶת וּבְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה כִּי צְדִיק וְיִשָּׁר אֶתָּה כְּמוֹ
שְׂכָתוֹב: "הַצּוֹר תָּמִים פָּעִלוּ כִּי כָּל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֲמוּנָה וְאִין
עוֹל צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא" וְנֵאֱמָר: "לְהַגִּיד כִּי יִשָּׁר ה', צוּרֵי וְלֹא עוֹלָתָה
בוּ":